

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXVII. An includatur inea Propositum rectè viuendi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

missionem gratia: At Passio nil agit, nil meretur. 3. Quia volunt esse passionem, quod eam esse terrorem fingant: at hoc falsum patet supra.

III. Contritio pertinet ad Euangelium: Testibus Prophetis, Christo, Apostolis, quae repetit ex Antichristo. Ratio, Quia Euangelium etiam terret, & grauius, quam lex, minatur ignes inextinguibiles, vermes, stridores, &c. Lex vero etiam consolatur spe promissionum.

QVÆSTIO LXXXVII.

An includatur in Contritione odium peccati præteriti?

LVTHERANS in se m. detrahit negat: sed potius vitæ nouæ studium. Confessio tibi, ait, plus discedendum est, quantum vitæ iustitiam, quam quantum odium peccati multo, maiore imò solo hoc labore tibi cogitandum est, quemodo vitam bonam, quam in quo modo ois aut detrahit præterita mala. Verissimum est in prouerbium, & omni loquuntur hu. usq. de poenitentia præstantium. Optima Poenitentia. Noua vitæ. Ibid. Hæc tristitia, de peccatis præteritis, facit hypocritam, imò magis peccatorem. &c. Non ergo in usu d. Scriptura Poenitentia dicitur dolor, sed mutatio vitæ & consilii. Sic in epist. ad Staulum.

II. Sed in art. Smalcaldicis mutauit sententiam: quam tenent hodie nobiscum Lutherani, & Calviniani.

SVADET Lutherus istis. 1. Quia Laëtantius ait *μὴ δόλαι*, significare Resipiscendum: non odium peccati. 2. Gal. 6. In Christo IESU neq. Circumcisio, neq. præputium aliquid valet: sed Noua creatura. 3. Quæ. 2. c. 1. secundum Deum tristitia est, poenitentiæ in salutem stabilem operatur. q. d. non actæ vitæ odium, sed amor no. 2. Nam factum infectum fieri nequit itaq. factum dolere, stultum est.

AUTOR. Peccati memoria & detestatio necessaria est poenitenti. Teste in Scripturis Deo, Prophetis, Christo, Apostolis, s. Patribus, ac ipsismet Lutheroc Calvinistis: apud Bell. 2. c. 4. Adeo ab omnibus peccatores ad odium peccatorum

vocantur. Manet igitur illud S. Gregorii hom. 34. in Euang. *Pœn. est mala perpetrata plangere; & plangenda non perpetrare.* Quia naturalis est mortalibus Synderesis, male facta flagellans intus verbere cœco. S. Aug. l. 50. homeliarum hom. 27. *Nemo eligit vitam nouam, nisi quem veteris poenitet.* Nec secus intelligi Poenitentia potest.

DICO AD I. At ibid. l. 6. diuin. Infr. c. 24. addit, *eos verè respiscere, quos errati poenitet.* Et vanum est insistere etymologia vocis magis, quam vsui.

AD II. Poenitentia, vt & Baptismus, est via ad nouam creaturam: non ampli² Circumcisio Proinde dicitur, Act. 2. *Pœnitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum.* Act. 8. *Pœnitentia n. age ab hac nequitia tua.*

AD III. Ibi tristitia non est dolor de peccatis, sed mœror de obiurgatione natæ, inducens ad poenitentiam.

QVÆSTIO LXXXVIII.

An includatur in Contritione Propositum rectè viuendi

LVTHERANI variant. I. QVI Contritionem Fide pro. em esse vident, & Poenitentiam diuidunt in Contritionem & Fidem; Contritionem definiunt terroribus & odio peccati; Fidei vero esse factum aiunt rectè viuendi propositum. Sic ferè plerique

II. QVI Contritionem Fide posteriorem afferunt, vt Lutherus, & Calvinus *Infr. l. 3. c. 3.* hi admittunt bonæ vitæ propositum in Contritione contineri.

SVADENT itaque priores istis. 1. David tantum dixit, *Peccati.* Nimirum solum poenitentiam egerunt oratione & ieiunio: sic prodigus, sic Publicanus. Ideo propositum illo. 2. Contritio sufficit ad veniam: at proprie solum includit actum quod nollemus offendisse Deum sine proposito aliter viuendi: ergo sine hoc per illud solum iustificari possumus. 3. Dolor de peccatis admissis virtute includit melioris vitæ propositum ergo sufficit solus, &c.

V V E A V

AVTOR. Orthodoxi in Contritione esse necessarium rectè viuendi propositum consentiunt; et si in hoc, Virtuale an Actuale requiratur, dissentiant: potiores volunt actuale. Hoc misso; sat prius.

1. Quia formale Propositum requirunt ista, Amos 5. *Odiu malum, & diligite bonum, & constituite in porta iudicium; si forte miseretur Dominus: Isa. 1. Quiescite agere peruersè; discite bonum agere: si fuerint peccata vestra vt coccinum, quasi nix dealbabitur. Ezech. 18. Si impius egerit pœnitentiam à peccatis. &c. & custodierit omnia praecepta mea. &c. Eph. 4. Deposite vos veterem hominem. &c. Renouamini autem spiritu mentis vestrae; Et induite nouum hominem: id est, ait Concil. Trid. Sess. 14. Can. 4. Dolor sit de peccato comisso, cum proposito non peccandi de cetero. Ita & Concil. Florentinum.*

DICO AD I. Non omnis dicens, *Peccavi*, iustificatur: quia & Iudas dixit, *Matth. 27.* Itaque hic oderat peccatum; sed sine proposito emendationis: Dauid cum proposito & non peccandi, & se emendandi.

AD II. Minorem negant Conciliū Florent. & Trident. & *S. Tho. 3. q. 87. art. 1.* Quia nomen *μετάνοια*, ait Tertull. lib. 2. ad Marcionem, non ex delicti confessione; sed ex animi demutatione compositum est.

AD III. Dolor peccati, & Propositum emendationis quia mutua conjunctionem habent necessariam; ideo nec ille solus, neque hoc solum sufficit.

QVÆSTIO LXXXIX.

An Contritio sit necessaria ad Remissionem peccatorum?

LUTHERVS in Assert. art. 11. *Si per impossibile, confessus non esset Contritus; aut Sacerdos non serio, sed ioco absoluisset; si tamen Credit se absolutum, verè est absolutus. Dixi, per impossibile: quia Fides sine Contritione esse non potest, cum gratia non infundatur nisi cum magna conuersione animæ. Clare art. 11. Si Sacerdotis Absolutionem obtinueris, Crede fortiter te absolutum; & absolutus eris: Qui quid sit de Contritione. Itaque Contritionem non negat absolute; sed ad remissionem peccatorum esse necessariam negat: quod Contritionem postponat fidei, quæ sola ipsi iustificat. Sic & CALVINVS Inst. l. 3. c. 8. §. 1. nullam agnoscat Contritionem, quæ præcedat Iustificationem: cum Pœnitentiam velit esse fructum fidei iustificantis. Itaque præscripta penitentia exulat iis Contritio.*

ILLUTHERANVS, vt Remittitur p. 2. Exam. p. 2. p. Melanch. Contritionem asserunt necessariam esse Confessionem: omnesq; ij, qui Pœnitentia partem ponunt, Contritionem; posteriorem, Fidem esse volunt. Itaque illi, non hi, pugnant Eccl. scilicet:

SVADENTQ; illis. I. Sacramenta confessionem non ponunt obicem; sed obicem non ponunt, qui vitam nouam proponit, & nullus peccati completam seruat; nisi non se ipsa detulit peccatum. Prou. 10. *Vniuersa delicta operit charitas, vt sufficiat iustificationem, ergo nil opus confessione.*

RATIO. Contritio saltem imperfecta, id est, Attritio est in adultis omnino de necessitate mediū ad remissionem peccatorum. Ita Concil. Trid. Sess. 6. C. 14. 1. Quia Luc. 13. *Nisi pœnitueritis omnes similiter peribitis.* Act. 3. *Pœnitimini, & conuertimini; vt deliantur peccata vestra &c.* 2. Quæcunque sunt de necessitate mediū, eadem sunt & de necessitate præcepti; Vnde Contritio præcepta esse debet in S. Scriptura vt medium ad salutem. 3. Impœnitentia est summū peccatum, & prohibita: ergo Pœnitentia est præcepta.

DICO AD I. Sic habetur odium peccati implicitum; quod in actu sufficit.